بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2017/HC-A/03
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޢަލީ އިބްރާހީމް ފަރީދު، މ. ފެހިފުނަ / ކ. މާލެ
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** މުޙައްމަދު ފައުޒީ، މ. އަރީޖް / ކ. މާލެ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ބިމާއި ޢިމާރާތް ކުއްޔަށްދިނުމާބެހޭ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު

ނިމުނު ތާރީޚު: 01 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1442

14 ޖަނަވަރީ 2021

ހައިކޯޓުގެ ފައިސަލާ ޝަރީޢަތުން ނެރުނު ތާރީޚު:
09 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1438
08 ޑިސެންބަރު 2016

-

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 1154/Cv-C/2016
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށް ދިނުމާ ބެހޭ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 25 މޭ 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 04 އޮކްޓޫބަރު 2016

ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު ޝަރީފުގެ ރައުޔު:

(މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ސ.ފޭދޫ / މ.ވެހިވުސަ، ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A024481) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޝަކުވާއަކަށެވެ. މި ޝަކުވާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތަކީ، ސ.ފޭދޫ / މ.އަރީޖް، މުޙައްމަދު ފަހުމީ އެވެ.

ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް

2. ސ.ފޭދޫ އަރީޖްގޭގެ ބިމުން އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކަށް ދޫކޮށްފައިވާ 413 އަކަފޫޓްގެ ބިމުގައި ފުރަބަންދު ވަޢުދުގެ މުއްދަތުގައި 10 ބުރީގެ އިމާރާތެއް ބިނާކުރުމަށްޓަކައި، ފުރަބަންދު ވަޢުދުން 35 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށްދޫކުރުމަށްޓަކައި ފުރަބަންދު ވަޢުދު އާއި އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކާ ދެމެދު އެ ގޮތަށް ލިޔުން އެއްބަސްވެވުނީ 15 ޖޫން 2014 ގައި ކަމަށް ފުރަބަންދު ވަޢުދު ހެދިފައިވެއެވެ.

3. ފުރަބަންދު ވަޢުދުގެ އަށް އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ވަކިން އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު ނުގެންގުޅުއްވާތީ، އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ކުއްޔަށްދިނުމުގެ ކަންކަން ނުހިނގާތީ، ފުރަބަންދު ވަޢުދުގެ އަސްލު ސާބިތުވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު ޢަމަލުކުރައްވާފައިނުވާ ކަމަށް ފުރަބަންދު ވަޢުދުގެ ނޫޓިސްއެއް ފޮނުއްވިއެވެ. އަދި އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު ބަޔާންކުރި ބިމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށެވެ.

4. އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވާތީ، 17 ޖޫން 2015 ގައި ސ.ފޭދޫ ގެ 30 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ހުސްކޮށްދިނުމަށް އެންގުމަށްފަހު ފުރަބަންދު ވަޢުދު ބާޠިލުކޮށްފައެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ޚުލާޞާ

5. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ގަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރި ގޮތުގެ ސިފަ ތިރީގައި ބުނެފައިވަނީ:

" މ.އަރީޝް، މުޙައްމަދު ފަޛީލް A022117 ("ދަޢުވާކުރި ފަރާތް") އާއި، ސ.މީދޫ / މ.ފިހާރަ، އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު A024481 ("ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް") އާއި ދެމެދު 15 ޖޫން 2014 ގައި ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މިލްކުވެރިކަން ހުރި މ.ފިހާރަ، އެވެނިއު ގޯތީގެ ބިމުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް މިލްކުވެރިކަމާއެކު 413 އަކަފޫޓުގެ ބިން ދަޢުވާކުރި ފަރާތުގެ އަތުގައި ހަރުދަނާކޮށް 10 ބުރީގެ އިމާރާތެއް ބިނާކުރުމަށްޓަކައި، ދަޢުވާކުރި ފަރާތަށް 35 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާއި ދަޢުވާކުރި ފަރާތުގެ އަތުން އެޑްވާންސް ދިނުމާއި ބެހޭ ގޮތުން އެއްބަސްވުމުގައި އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތަށް ދަޢުވާކުރި ފަރާތާއި ދަޢުވާކުރި ފަރާތުގެ އަތުގައި އޮތް ސާޓިފިކެޓާއި އެއްބަސްވުމުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ދޫކޮށްފައިވާ އަދި ވަޢުދުވެފައިވާ، އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް، 17 ޖޫން 2015 ގައި މ.ފިހާރަގެ 30 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ހަމަޖެއްސުމަށް އިންޒާރުދީފައިވާތީ، މިއީ ކޯޓަށް ދެވުނު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަރުދާސް ހުށަހެޅުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު) ގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކުރި ދަޢުވާއެކެވެ.[1] މި ފަރާތުންނަކީ އެއްގޮތް އޮތުމެވެ.

6. އަދި އެގޮސްއުރުގައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ:

"ދެނެވޭ، ސ.މީދޫ / މ.އަރީޝް، މުޙައްމަދު ފަޛީލް (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A023524) އާއި، ސ.މީދޫ / މ.ފިހާރަ، އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A024481) އާ ދެމެދު 15 ޖޫން 2014މ. ދުވަހު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ސ.މީދޫ / މ.ފިހާރަ، އެވެނިއު ގޯތިން އަލީ އިބްރާހީމް މަނިކަށް ލިބިފައިވާ 413 އަކަފޫޓުގެ ބިމުގައި މުޙައްމަދު ފަޛީލްގެ އަތުގައި ހަރުދަނާކޮށް 10 ބުރީގެ އިމާރާތެއް ބިނާކޮށްގެން ކުއްޔަށްހިފައި 35 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މުޙައްމަދު ފަޛީލްއަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ވަޢުދު ފުރިހަމަކުރުމަށް އަމުރުކުރާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް ދަޢުވާ ކޮށް މުޙައްމަދު ފަޛީލްގެ އަތުގައި އޮތް އެއްބަސްވުމަށް އަދި

---

[1] ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ޞަފްޙާގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު

އިބްރާހީމް މަނިކު އަތުލައި ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބޮޑުކަމަށް އިންޒާރުދީފައި 30 ޖޫން 2015މ. ދުވަހުގެ ކުރިން ތަން ހުސްކުރުމަށް 17 ޖޫން 2015މ. ދުވަހު އަންގައި އިންޒާރުދީފައި ވާކަމާއި، ދަފްތަރުގެ ގޮތުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ އެ އެއްބަސްވުމަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ދެފަރާތުން ވަޢުދުވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އެއްބަސްވުމުގައި ތަރުތީބުން ކުރިޔަށްދާ އެންމެހައި ބައްޔިތުގެ މުޢާމަލާތް ފަރާތުން ވީޑިޔޯކޮށްފައި، އެ ޙައްޤުތައް ބަލައިގަނެވޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޤާނޫނު) ގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކާ ސަބަބުން އަންގައި ފޮނުވާލެވުނުކަމުން އެއީ މުދައްޔަގެ ފަރާތުން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާއި ޕޮލިހެއްސަމުގައި؛

ދަޢުވާލިބޭ ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށް އެއްބަސްވުން ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓުގައި ވާގޮތަށް މުދައްޔަ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަމާއި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ކަމަށާއި، ތަން ހުސްކުރުމަށް އަންގާފައިވާ މުދައްޔަ ފަރާތުން ކުރިއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގައިވާކަމާއި، މުދައްޔަ ފަރާތުން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކުގެ މައްސަލަ މި މައްސަލަ ވީގެ ކުރިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1072/Cv-C/2015 ވަނަ މައްސަލައިގައި ކުރިއަށްގެންދިޔަ ދަޢުވާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުގެ އެ ވަނަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ބަޔާންކޮށްފައި، އެ ވަނަ ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރި މުދައްޔަ ފަރާތުން ސަބަބުން ހަމަހުރި 03 (ތިނެއް) މަހުގެ ކުލިއަށް ބެލެވޭ ކުލީގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ -/12,000ރ. (ބާރަހާސް ރުފިޔާ) ގެ ދުވަހުން 35 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދެއްކުމަށް މ. ފެހިވިނަ / މާލެ، އެޑްރެސް ގެއިން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކާ ދައްކަވާ ތަން މުދައްޔަ ފަރާތުން ހުސްކޮށްދިނުމަށް، ދަޢުވާގެ ސާބިތުވުން ވިއްޔާ އެއްބަސްވުމުގެ ބުރަހީވުމަށް، އެ އެއްބަސްވުން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓުން އެގޮތަށް ކޮންމެހެން ކުރަން ޖެހޭ، މުދައްޔަ ފަރާތް ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު އެޑްރެސް މ. ފެހިވިނަ / މާލެ، އެޑްރެސް ގެއިން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކާ ދައްކަވާ ތަނުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ޖުމްލަ -/12,000ރ. (ބާރަހާސް ރުފިޔާ) ގެ ދުވަހުން 35 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މުދައްޔަ ފަރާތުން ހުކުމް ކުރުމުގެ ދަށުން ސާބިތުވި ދޫކޮށްލާފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި؛

މުދައްޔަ ފަރާތުން ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކަށް -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) ދިނުމަށް ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކުގެ ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމަށް ދަޢުވާއިން ފޮނުވާލުމަށް އެދިފައި ކޮންމެކަމެއް، އެއްބަސްވުން ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓުގެ ބާރުއަޅައިގެން ގާނޫނީގޮތުން ވިޔަފާރި ޙަރަކާތް ކުރުމުގެ ފަރާތުން ފަރާތަށް ދަޢުވާލިބޭ ޢަލީ އިބްރާހީމް މަނިކު ދަފްތަރުގައި ނަގާފައިވާ ކަމަށާއި، 2015މ. ގެ މަހުގެ ކުލިން -/4,000ރ.

(ބާރަހާސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށާއި ހުރި ދަރަނިން ހުކުމްކުރައްވައިދީ، މި ގޮތަށް ހުކުމްކުރުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރިކަމާއި ވަކީލަށް އަސްލުއިރާދާ ކަރުދާސް ފުރިހަމަކޮށް ފައިސާގެ ވަކީލަށް ސަރުކާރުގެ ޙައްޤުތަކާއި، ފުލުހުން ބަޔާނާއި އެކު ދެއްކިބަރާބަރު ވެސް ހުރި ދަރަނިއެއް ކަމަށް ބުނާ ކަމަށް ދީފައިވާ ދަލީލުތަކާއި ދައުލަތްތެރިޔާ އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރިކަން ސަރުކާރުގެ ޙައްޤުތަކާއި މި މައްސަލާގައި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކާއި ހުކުމްކުރުމަށް ބާރުއެޅުމަށް އެދި ސަރުކާރާއި ގޮތުން ބޭރުކުރި ދ.ފިނޮޅު / މާލެ، އަރިހުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ކުރިކަން ދިޔައިމާ ބަޔާން ކުރުމާއި ކަރުދާހުގައި ދަރަނި -/12,000ރ. (ބާރަހާސް ރުފިޔާ) ގެ ތެރެއިން 35 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ދެއްކުމަށް ކޮންމެ މަހަކު ފައިސާ ސަރުކާރަށް ދައްކަމުންދާ ޙާލަތުގައި، އެމީހުގެ މައްޗަށް 15 ޖޫން 2014ރ. ދުވަހު ވެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލުކަމަށް ދަޢުވާކުރުމުގައި އެއްވެސް ހުއްދައެއް ނެތުމަށް ދ.ފިނޮޅު / މާލެ، އެދި އިސްތިއުނާފު ކުރިކަން (ދ.އ.ކ ނޯ: A024481) އަށް އަންގައި، އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ދަރަނި ދައްކަންޖެހޭ ކުރި މަސައްކަތް ދައްކާތީން ގެންދިޔަކަން ދ.އަރިޖު / މާލެ، މުހައްމަދު ވަޙީދު (ދ.އ.ކ ނޯ: ނަންބަރު: A023524) އަށް އަންގައި ހުކުމްކުރައްވައިދެއްވުމަށް."[2] މިގޮތަށެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ހުށަހެޅުން ނުކުތާތައް

7. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ގެ ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ބަދަލުކޮށް ދިނުމަށް އެދި ޑޮކްޓަރު ހަމަޒާ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ތެރެއިން މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުމަށް އެދި ދ.އަރިޖު / މާލެ، އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރިކަން ހަމަވެއްޖެ އަނބިކަނބަލުން ނުކުތާތަކެއް ހުށަހެޅި މި ނުކުތާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ދިފާޢުކުރުމުގެ ކަމުގެ ސަރުކާރުގެ މަޤާމުގައި ވާކަމަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަކީ؛

7.1. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުގެ އަތުން ދ.އަރިޖު އިސްލާހް ގޮތް އަނބުރާލައިދިނުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ މަތީން މަހަކު ދައްކަންޖެހޭ މަދު ކުރި ކަރުދާހާ -/12,000ރ. (ބާރަހާސް ރުފިޔާ) ނުދައްކައިފައި ހުކުމްކުރާ ގޮތަށް ކުރި ދައްކަން ޖަވާބުދާރީ އެއްބަސްވުމެއް ކުރި ދައްކާފައިނުވާތީ އިސްލާހް ކުރުމަށް ދުވަސް ހަމަވުމުގެ މުއްދަތަކީ ކުރި ދައްކާފައިނުވާ ދުވަސްތަކުގެ ބަލަންޖެހޭ ހުކުމްކުރާ ދިފާޢުކުރުން ސާބިތު ވެސް އެގޮތް

---

[2] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގެ ސަފްހާގެ ނަންބަރު 9 އިން 11 އަށް

އޮންނަ ހިނދު، ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ބަނގަލާ ދޫކޮށްލުމުން ކުރިން ނުދައްކައިފައިވާ އެކަން ކުއްޔަށް ހިފި ފަރާތުން ދިނުމަށް ވަކިކުރިކަމަށް ބުނާ ކަމުގައިވާތީ، އެ ބުނާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 (ހ) އާއި މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި؛

7.2. ކުއްޔަށްދީފައިވާ ބަނގަލާ ދޫކޮށްލުމަށް ކުރި ދޫކޮށް ކުއްޔަށްހިފި ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުމުގެ ޖަދުވަލު މާއްދާ އަދި މުއްދަތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ފަރާތެއް ދިނުމަށްކަމަށްވާއިރު ކުރީގެ ދެފަރާތުގެ ކުއްޔަށްދީފައިވާ ބަނގަލާ ބޭނުންކުރާ މަދަނީ ދަޢުވާގެ ފުރިހަމަ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތް ދިނުމުގެ އަދިވެސް އިންސާފުގެ މަތިން އިސްތިއުނާފުކުރަން އެނގެން އޮތްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި؛

7.3. ސަފްޙާގެ ގާއިމްކުރިއްޔާތާ "އަމަލުން ވަޒީފާގެ ގާނޫނު" އާއި "އެއްބަސްވުމުގެ އަސާސީ ބަރުދަށް އެ އެއްބަސްވުމުގެ މަތީ ބާރަށް. އެއްބަސްވުމުގެ ވަޒީފާއާއި މުއާމަލާތްތަކާ" ގެން ތިޔާއަތްކަން ޙަރަކާތްތެރިވެ ކުރުމުގައި އެ ދެ ގާއިދާގައި ބުނާ އެއްބަސްވުމާއި އަދި ގާއިދާގެ މަޤްޞަދު ދިމާ އިޖުރާއަތު ތިޔާއަތްކަން އެގްރީމަންޓު މަސްލަހަތު ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި؛

7.4. އެޑްވާންސް ކުލީގެ ގޮތުގައި -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) ދީފައިވާކަމަށް ބުނާއިރު އަދި އެޑްވާންސްކުލީގެ ގޮތުގައި އެފައިސާ ދައްކާކަން ސާބިތުވާ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާ ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީއާއި އަދި ކުލީގެ މުއްދަތުގައި ދައްކަންޖެހޭ އެއްބަސްވެފައިވާ ކުއްޔަށް އެޑްވާންސް ކުލި ދައްކާފައިވާ ބަލައިގަތުމަށް މަރުޙަލާ ދެފަރާތުގެ އެޑްވާންސް ކުލީން ވަރަށް ކުއްޔަށް ބަލަހައްޓާ އެއްބަސްވުމެއް ހަދާފައި. ނަމަވެސް މި މައްސަލާގައި ވަރަށް ދެފަރާތުން ފަރާތްތަކުގެ އެއްބަސްވުމެއް މިންވަރެއް އެއްބަސްވުމުގެ ބަލަހައްޓައިގެން ހުށަހަޅާ ފުރިހަމަ ރުފިޔާ -/400,000 ކުލީގެ އެޑްވާންސް އަލުގައި ފުރިހަމަ ބެލުމެއް

ދެއްކިކަމަށް ބުނާ ވާހަކައަކީ ތެދު ވާހަކައެއްނޫންކަން އެނގެން އޮތްނަމަވެސް އެކަމަށްވެސް މައްސަލަ ބެއްލެވި ޤާޟީ [illegible] ނުވާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި [illegible].

އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން [illegible]

8. އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"ދ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރު ކޮށްދިނުން."[3] މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު ދައުލަތުގެ ޖަވާބު

ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 (ހ) އާއި މާއްދާގެ (ށ) އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

9. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ޚިލާފުކަމަށެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުންވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ)

---

[3] އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 10 ވަނަ ނަންބަރު

ދެއްކިކަމަށް ބުނާ ވާހަކައަކީ ތެދު ވާހަކައެއް ނޫންކަން އެނގެން [illegible] [illegible]ފައެވެ.

10. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ބުނެފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] އެގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible].

[illegible]

11. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން މ. [illegible] ދައްކަންޖެހޭ 12,000/-ރ ދެއްކުން ހުއްޖަތުގެ [illegible].

12. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާ[illegible]

އެދުވެރިޔެއްގެ އެއްބަސްވުން ޕާޓީ އެއްބަސްވުމެއް އަދާކުރަން އިންކާރުކުރާ ބަސް އަޑުއަހާ ފިޔަވައިގެން އަދަބުދިނުން ނިންމާ ދީން ގޮތުން، އެއްބަސްވުމާއި އެއްބަސްވުމުގައި އަދާކުރަންޖެހޭ އަދާކުރަންޖެހޭގޮތުން އޭގެ ސިފަތަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރައްވާފައިވާ ގޮތަށް ކުރި ނުކުތާ އެބަން އެއްބަސްވުމާއި ޙުކުމަށް ބަލާއިރު އަދާނުކުރި އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތް ފަރާތުން ސަރުކާރު ކޯޓަށް އަމިއްލަ މައްސަލަ ހުށަހަޅައިގެން ކަނޑައަޅަން ގޮތުގައި ނިންމިއްޔާ އެއްބަސް ސަބަބުން ނިންމާފައެވެ. އަދި މިގޮތް އިތުރުކުރަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކުރި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ބިމުގެ އެއް އެއްބަސްވުން ވީމާ އަދުން އެއްބަސްވުން އިއްޔެ ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއް އަޅުވަމުންދާ ގޮތަކީ ދުވަސްކޮށްދެއްވި ފުރުމަތިން ކަމަށް ބަލައި ބަލިފައިވާ ފުރުސަތު ކަމަށް ދަންނަވައިލަމެވެ.

ސާބިތުވީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ "އަދުލުވެރި ޝަރީޢަތެއްގެ ޙައްޤު" އާއި "އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކަށް ކަރުނަޓަކީ ކުރުވެފައިވާ ކުރުވޭ ކުއްޔަށްވަނީ" އަށް ޢިނާޔަތްދިނުން ބޮޑުވާނެ ކަރުދާހެއް އެ ދުވަސް ކުރި ޢަމަލުތަކެއް އަދި ގޮތުގެ މަސައްކަތް ކުރީ އިންސާފުވެރިކަމެއް ޢިނާޔަތްދިން އެއްބަސްވުމުގެ މަޝްރޫޢު ނިންމާފައިވާކަމަށް ހަމަޖެހޭ ނުކުތާ

13. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ގޮތުން މިއީ ގުޅުން ހުރި އަދާކުރުން ހުށަހެޅުމުގެ ނުކުތާއެއް ނުބައި އަދަބު ދެކިވޭ ފަރާތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކަމަށް ބަލާފައެވެ. އެގޮތުން ކުރެއްވި ދިން ބުނާގޮތް ކުރީގެ ގޮތުގައި ކުރާނެ ވަރަކަ -/12,000 ރުފިޔާ ދައްކަން އަދާކުރުމުގެ އެ އަދާކުރި ގޮތް ކުރީ ދެއްކުން ހުށަހެޅުމަށްވާކަމަށެވެ. އަދި ކުރެއްވި ދިން ބުނާ އަދާކުރުމުގައި ކުރީ ދެއްކުން ހުށަހަޅާ އެބަސް ވަރަށް ފަރާތުގެ ފަހުކުރިއަށް ވާނަކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކުރީ ދައްކަމުން ނޫނީ ހުށަހަޅައިފައިވާ ބަސް ހަމަކަނޑައެޅި އަނގަބަހުން ބުނުމުން މަސައްކަތް ބޭނުމުގެ ފާސް މަސައްކަތް ނިންމުމުގައި އަދާކުރެއްވި ބޭނުންތަކަށް ބުނެފައިވަނީ ފާރިޔާއި ޢާއި ޙުކުމްކުރައްވާފައެވެ. އަދި މިގޮތް އިސްތިއުނާފުކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުޠުތަކަށް އެ އެއްބަސްވުމުގެ މަޤްޞަދަށެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ ތަފްސީލުތައް ކުރައްވައިގެން ނުނިންމާވަރަށް ބަސް ފާރިޔާ ވެ ދެއްކެވިކަން މަސައްކަތް ނިންމަވައިފައިވާކަމަށް ބަސް ބަލާއިރުގައި ދެކިލަވަމުންދާ ކަމަށް ދަންނަވައިލަމެވެ.

14. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން އެއްބަސްވުން [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ކުރި މަސައްކަތުގެ 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ފެށި ދުވަހު ހަމައަށް އިތުރު ފިހާރަތައް އުފެއްދުމަށްފަހު ހުރި އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން ވިއްކުން އެއްބަސްވުން އަނބުރާ އިޢުލާނުކުރުމާ ބުނުމުންކަމަށެވެ. އަދި ކުރި ދައްކަމުން އެއާ ގިނަދުވަހަށް ދެމިހުރި އަދަދުތަކާ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible].

އެޑްވާންސް ކުރީގެ ގޮތުގައި -/400,000 ރުފިޔާ ދެއްކިކަމަށް ބުނާ ވާހަކައާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

15. އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ އެޑްވާންސް ކުރީގެ ގޮތުގައި -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] އަދި އެޑްވާންސް ކުރީގެ ގޮތުގައި [illegible] ދެއްކިކަން [illegible] އެއްވެސް [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible]. އަދި ކުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެޑްވާންސް ކުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެޑްވާންސް ކުރީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެޑްވާންސް ކުރީގެ ގޮތުގައި -/400,000 ރުފިޔާ ދެއްކިކަމަށް ބުނާ ވާހަކައާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

16. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރީގެ [illegible] އެޑްވާންސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible]. [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތުން [illegible] ކުރީގެ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި އެއްވެސް ހުއްޖަތެއް [illegible] ނުކުތާތައް [illegible] ފާހަގަކުރާކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަފްސީލު ގޮތުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

·17 އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"މި [illegible] ނުކުތާތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ގެ ޙުކުމު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 ދުވަސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމަވައިދެއްވުން."[4] މި ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.

---

[4] އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ [illegible] ހުށަހެޅި ފޯމުގެ 5 ވަނަ ނަންބަރު

[illegible]

18. [illegible] ކޯޓުތަކާއި [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible][5]

19. [illegible][6] [illegible][7] [illegible] ޖޫން 15 2014 [illegible]

20. [illegible] 1072/Cv-C/2015 [illegible][8] [illegible]

21. [illegible][9] [illegible][10]

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 43ވަނަ މާއްދާ

[6] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ

[7] ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ފޯމުގެ 4ވަނަ ނަންބަރު

[8] ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ފޯމުގެ 10ވަނަ ނަންބަރާއި 11ވަނަ ނަންބަރު

[9] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ

[10] ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ޖަވާބު

22. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުމެއްވެފައިވާކަމަށް ބުނާނަމަ ޤާނޫނީ ގޮތުން އެކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވާކަމަށް ބުނާފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއެއްކަމުގައި އަރުތެން ޤަބޫލުކުރެވެ. އެހެންކަމުން، މިމައްސަލާގައި އުފުލި ފުރަތަމަ ސާބިތުކަމަ ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމެއް ދިފާޢުގެ ދެފަރާތު ތިޔަރާޢީވެފައިވާތީ އުފުލި ސާބިތުވެ.

23. މިސާލަކަށް ކޮށްފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ނިޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެއްކަމަކީ ޤާނޫނު އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކޮންޓްރެކްޓެއް ވަކި ލިޔުން ގޮތުން ހަދާ އެއްބަސް ނުވާނަމަ ކޮންޓްރެކްޓެއް ހެދޭ ޤާނޫނުން[11] ބުނާގޮތުން އެހެން ގޮތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.[12]

24. އެހެންކަމުން، ދެން އުފުލޭ ސާބިތުކަމަކީ ބިނާ އިޤްރާރު ކުރެއްވި ދިނުމުގައި ކޯޓުތަކުން ކުރަނީ ވަކި ހަމަޖެހުމެއް ކޯޓުތަކުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީގޮތުން ބެލި ދިފާޢަށް އެއްބަސް ފާހަގަކުރެވޭ ބަލާފައިވާ އުފުލި ސާބިތުވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހެކީގެ ޤާނޫނު[13] ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްލިން 1 (އެއް) އަހަރު ދުވަހުން ވުރެ މުއްދަތަކުން ކަމެއް ވާނަމަ، އެފަދަ ކުއްލިން ދޫކުރާ، އެ ފަދަ ކުއްލިން ދިނުމާ ބެހޭގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަމަ ފާހަގަކުރާ ހެއްކާއި ފަދަ އެއްގެ ލިޔުމުން ސާބިތުކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށެވެ.[14]

25. ކޯޓުތަކުގެ ކޯޓުގައި ހަރު އިޖުރާއަތު ކުއްލިން ހިންގުމާބެހޭ ޤަވާޢިދުގެ 10ވަނަ މާއްދާގައި ކުއްލިން ދޭ ކޯޓުތަކުގެ ބައެއް ނުވަތަ އިޖުރާއަތުގެ ބައެއްކަމަށްވާނަމަ، އަދި އެފަދަ ކުއްލިން ދޭ 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ވާނަމަ، އެފަދަ ކުއްލިން ދޭފަރާތުން އެފަދަ ކުއްލިން ދިނުމަށް ގޮތުން އެގްރީމަންޓުގައި ލިޔުމުން ސާބިތުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ވެއެވެ. އަދި އެ ޤަވާޢިދުގެ 11ވަނަ މާއްދާގައި "މި ޤަވާޢިދުގެ 9 އަދި 10ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތަށް ލިޔުމުން ބޭނުމުގައި ބުނާގޮތަށް ބައެއް ހިމެނުމާއިއެވެ" މިހެން ބަޔާންކޮށް،

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91

[12] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ނިޔާގެ 3ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2000

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2000 ގެ 27ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ކުއްޔަށްދޫ މުއްދަތުގެ، ގޮތް ނުވަތަ އިމާރާތުގެ ކުލި، ކުއްޔަށް ދޫކުރެވުނު ބިމުން ފަދަ ކަންކަން ލިސްޓުކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމެވެ. އެހެންކަމުން، ގޯތިއާއި ގޯތިގައި ހަދާ އިމާރާތް 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރާ، އެފަދަ ކުއްޔަށް ދޫކުރާ ލިޔުމުން އެއްބަސްވުމަކުން ހަދަންވާނެ ކަމަށް އެ ގާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެން އެނގެއެވެ.

26. މި މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މި ދަޢުވާގެ ދެފަރާތުގައި ލިޔުމުން އެއްބަސްވުމެއް ހެދުނުކަމަށާއި އެ އެއްބަސްވުން ދައުލަތުގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ ސިވިލް ކޯޓުގައި ކަންތައް ޤާނޫނީ ދަލީލާ ސިފަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނުކަމެއް ނުވާތީ ބަދަލު އަދާކުރަން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅޭފަދަ އެނގެން ނެތެވެ.

27. ހަމައެކު ގޯތީގެ ބިމުގެ އިސްތިރާޙު ހިސާބުގެ ގޮތުން ބަލާއިރު، އެ ގޮތުން ހުރިގޮތް ގޮތުގައި އެހެން ވަކި ފަރާތަކުން ދޫކޮށް އެ ލިޔުމުގެ އަސްލުން ކަމަށް، އަސްލު ނުވަތަ ބާވަތުގައި، އަދި ލިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް ބަލައިގަތުން ކަމެއް، އަދި ކޮޕީއެއް ނުވަ ނަމަ، ހުށަހެޅިގެ ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުން ސާބިތުކުރުމަށް ފަރާތްތަކުން ދަލީލު އެއްވެސް އިސްތިޤާމަތުވާ ކަމެއް ނެތުމެވެ. އެހެންކަމުން، ލިޔުމުން އެއްބަސްވުމެއް ވާނަމަ، އެ ލިޔުން ޕޮއިންޓު، ކުރިން ކޮޕީކުރިވާފައިވާ، ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހެޅިގެ ހުށަހެޅުން އެއްބަސްވުން ބަލައިގަނެވޭ ސާބިތުކުރުމުގެ ކަމެއް އެނގެއެވެ. އަދި ކަމަށް އެހެންނަމަ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ ލިޔުމުން ބަލައިގަނެވޭ ބަލައިގަނެވޭ މި ފަރާތުގެ ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގެ އަސާސު ހުށަހެޅި ކުރެވޭތޯ ބަލާނެ ކަމަށް އެނގެއެވެ. އަދި ތިޔަ ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު ބަލައިގަނެވޭ، މި ފަރާތުގެ ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް ވާކަމަށް މި ފަރާތުގެ ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ބަލައިނުގަނެވެއެވެ.

28. ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ)އާ ޚިލާފު ވާކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ބުނާ ބުނުން ރިޢާޔަތް ކަމަށް އެއްވެސް ޤާނޫނީ އަސާސެއް ހުރި ކުރިމަތީގައި މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދައުލަތަށް ކަމުގައި އަރައިން ނުދެކެމެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންވެފައިވާ މިގޮތަށްވާއިރު ދެފަރާތުގެ ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް ހެދިކަން ސާބިތުވާކަމަށް، ކުރިއަށްގެންދެވޭތޯ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރި ކުރިއަށްގެންދެވުނު ދިވެހި

އެއްބަސްވުމާއެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމުގައި އެއްވެސް ހުރަހެއް [illegible] [illegible] އެނގެންއޮތުމެވެ. އެ ހުކުމުގެ ސަބަބުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މުދާ ހޯދުމާއި މުދާ ގެންގުޅުމުގެ ޙައްޤަށް ގާނޫނީ [illegible] ބޭނުން [illegible] ނުވަތަ އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

29. ކުއްޔަށްދީފައިވާ ތަނަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ދެއްކުން [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] މާއްދާ އަދި ކުލިއެއްބަސްވުމުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޔަށްދީފައިވާ [illegible].

30. [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible]" އާއި "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

31. ކުއްޔަށް ދީފައިވާ ތަނަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުލި ދެއްކުން [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ފަރާތުން ބުނާފައިވާގޮތަށް، ކުރި ދައުވާން ހުށަހެޅުއްވައިފައިވަނީ އެކަމާ ގުޅިގެން ދައުލަތާއި ވަކިން އަމިއްލަ، އެ ފައިސަލާ ނިންމާފައިވާ ކޯޓުގެ ނިޔާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ވީމާ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތަށް ހުކުމުން މ. [illegible] / އަލި އިބްރާހީމް މަނިކުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ކޯޓުން ބަޔާންކުރި ގޮތަށް ސަބަބުތައް ރަނގަޅުކަމަށް ވާތީ، ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗެއް ބަލާ ނިންމަވާފައެވެ.

• ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ކަންކަން ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުން ހުކުމާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1154/Cv-C/2016 ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރަމުންދިޔައީ މ. [illegible] / އަލި އިބްރާހީމް މަނިކުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ފައިސަލާގައި ކޯޓުން ބަދަލު ކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތުމަށް ވާތީ ހަމައެއް ނިންމާފައި ކަނޑައަޅައި، ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗް މި ފައިސަލާ ފަސޭހައިގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމާފައިވާ.